

Starohamerský

zpravodaj

ČERVENEC 2021

VYDÁVÁ OBEC STARÉ HAMRY

Starostka informuje

Vážení spoluobčané dovoluji mi, abych Vás informovala o dění v obci.

Starohamerská pouť

Po roční přestávce k nám opět „**přijela pouť**“. V sobotu jsme se sešli na hřišti, kde se odehrálo fotbalové utkání svobodní ženatí. V neděli proběhla v kostele sv. Jindřicha tradiční poutní bohoslužba a po jejím skončení byly **požehnány zrestaurované kostelní korouhve, okno a luneta** nad vstupními dveřmi. Práce na rekonstrukci kostela pokračují.

Sběrné místo

V souvislosti s otevřením sběrného místa postupně přistupujeme k dalším změnám v rámci systému **odpadového hospodářství**. Některé velkoobjemové kontejnery na trase svozu popelnic byly nahrazeny 1100 l popelnicemi. Po dodání dalších popelnic budou stávající místa posílena. Doufáme, že občané i návštěvníci změní své zvyky a do popelnic budou skutečně odkládat jen směsný komunální odpad a další odpad (velkoobjemový, elektroodpad, kov a další) budou vozit na sběrné místo za budovu OÚ. Rovněž jsme odstranili popelnice ze zastávek. Prozatím to vypadá, že náš záměr vyšel, a nedochází k odkládání a hromadění odpadků v autobusových zastávkách a jejich okolí. Záměrem těchto změn je docílit většího třídění odpadů a ukládat na skládce méně směsného komunálního odpadu.

Workoutové hřiště

Proběhlo výběrové řízení na dodavatele **workoutového hřiště**. Stavbu bude realizovat firma WORKOUT CLUB PARKS, s.r.o. Cena 892 462,- Kč včetně DPH, z toho dotace ve výši 675 522,- Kč, z rozpočtu obce 216 940,- Kč. Stavba bude realizována v termínu do 3 měsíců od zahájení stavby.

Lidé lidem v Beskydech

Tradiční setkání na Konečné je zrušeno i v letošním roce.

Gruň náš šumný jediný

Oblíbené setkání na Gruni je zrušeno i v letošním roce.

Cvičení DAFLEX

Pokud epidemiologická situace dovolí, plánujeme od září pokračovat ve cvičení **DAFLEX**. Více informací najdete v dalším vydání zpravodaje.

Přeji všem krásný zbytek léta a prázdnin.

Poplatky-upozornění

Připomínáme majitelům rekreačních objektů, že poplatek za komunální odpad činí 700,--Kč za objekt. Pro trvalé bydlící občany je poplatek za komunální odpad ve výši 350,--Kč za osobu.

Platba na OÚ v PO, ST – 07.00 -12.00 - 12.30-17.00 hod.

Pro zaslání plateb na účet č.ú. - 1682009399/0800, do zprávy pro příjemce – příjmení, číslo nemovitosti.

Eva Balášová, poplatky

Přechodná úprava provozu

Opatření obecné povahy – Stanovení přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích silnice I/56 k.ú. Ostravice 2

Km 74,000: 28.06.-28.08.2021

Km 75,600-75,715: 09.07.-15.12.2021

DOPRAVNÍ OMEZENÍ

Hasiči informují...

V uplynulých měsících „zasahovali“ naši hasiči na území obce také při „trochu jiných výjezdech“...

- pořez a úklid dřeva za obecním úřadem,

- obnova poškozených laviček na Obrázkové cestě na Javořinu,

- výroba, umístění laviček a informačního panelu na zastávce Shuttle busu na Gruni,

- společně s obcí Staré Hamry, Ostravice a SDH Ostravice jsme zajistili okamžitou pomoc - nákup a dopravu materiální pomoci do krizového centra v Hodoníně,

- sečení a příprava hřiště před pouťovým fotbalovým turnajem, výpomoc při instalaci okna v kostele sv. Jindřicha,

- na slavnostním předání techniky pořízené z rozpočtu Moravskoslezského kraje pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí jsme převzali Přenosné měřicí zařízení Dräger X-am 5000,

Děti převaděčů

Téměř dvěma desítkám hrdinů druhé světové války, veteránům nedávných válečných konfliktů a dalším výrazným osobnostem udělil 25. května 2021 ministr obrany Lubomír Metnar resortní vyznamenání.

Ke slavnostnímu převzetí ocenění byla do Prahy na Ministerstvo obrany pozvána také občanka Starých Hamer paní Milena Ručková, která převzala ocenění za svoje rodiče. Za maminku Marii Pětrošovou Vyznamenání Zlaté lípy ministra obrany ČR a otce Františka Příborského Kříž obrany státu ministra obrany ČR.

Marie Pětrošová byla členkou protinacistického odboje a převáděla příslušníky čs. armády do Polska. V roce 1939 byla uvězněna a podrobena krutým výslechům i přesto, že byla v jiném stavu. Zemřela v koncentračním táboře Ravensbrück. Otec František Příborský odešel krátce po okupaci 1939 do Polska a organizoval přechody čs. vojáků přes hranice. Bojoval ve Francii a poté byl evakuován do Velké Británie. Jako příslušník čs. samostatné obrněné brigády byl těžce raněn u Dunkerku.

O životě Marie Pětrošové, Františka Příborského a jejich dcery Mileny Ručkové si můžete přečíst dále v článku **Děti převaděčů - Dcera protinacistických odbojářů Milena Ručková si celý život myslela, že je jedináček. Teď zjistila, že má v Anglii tři sestry a dva bratry.**

Matku ztratila za války. Sourozence našla po 75 letech

Dcera protinacistických odbojářů Milena Ručková si celý život myslela, že je jedináček. Teď zjistila, že má v Anglii tři sestry a dva bratry

PAVLA PLACHÁ

Když jsem před dvěma lety publikovala článek o Marii Pětrošové a Františku Příborském, kteří za války v Beskydech převáděli uprchlíky do Polska, netušila jsem, že jeho důsledkem bude sjednocení rodiny, oddělené pětasedmdesáti lety historie a žijící v různých částech Evropy. Příběh potomků tankisty Příborského, těžce raněného v listopadu 1944 u Dunkerku, by měl vyvrcholit tento rok prvním společným setkáním.

Jaro 1939, Beskydy kolem obce Morávka, která se po polském záboru Těšínska po mnichovské dohodě stala pohraniční obcí. Přes hranice tu z nacistického protektorátu do Polska prchají hlavně Židé, levicoví aktivisté a příslušníci rozpuštěné československé armády. Pomáhají jim místní lidé, mezi nimiž jsou velmi aktivní osmnáctiletá Marie Pětrošová a její o rok starší přítel, absolvent průmyslovky František Příborský.

Marie pocházela ze Starého Města u Frýdku a hornatou oblast kolem Morávky dobře znala. František, který krátce před okupací nastoupil prezenční vojenskou službu, měl zase kontakt na praporčíka Ladislava Vosyku a přes něj na majora Jaroslava Hájička, jenž v odbojové organizaci Obrana národa koordinoval zpravodajskou činnost a přechody za hranice. Vedle převádění lidí, hlavně budoucích vojáků zahraniční armády, Marie pomáhala odboji i jinak – pašovala například dopisy novinářky Mileny Jesenské s informacemi o situaci v okupované zemi.

Do převádění uprchlíků přes hranice se zapojili i Mariini rodiče, železničář Emil Pětroš a jeho žena Marie. Uprchlíci se nejprve hlásili na jejich adrese ve Starém Městě, odkud je pak František s Marií odváděli do hostince u Morise v Morávce a dál k Josefu a Terezii Motyčkovým, kteří žili na horské samotě. Hřeben Beskyd, jenž vyznačoval protektorátní hranice, odtud nebyl daleko. Uprchlíci se svými průvodci někdy přenocovali v horské chatě na hoře Kotař již na polské straně hranic. Z hřebene sestoupili do Komorní Lhotky, tehdy Ligtoky Kameralne, a pokračovali většinou autobusem do Těšína a dál do Katovic, kde se hlásili na Emigrantském ústředí. Odtud je navigovali na britský, respektive stále ještě fungující československý konzulát v Krakově. Marie s Františkem se z Katovic vraceli do protektorátu. Jako milenecký pár měli ideální krytí, jejich společné cestování a pohyb v horském terénu nepůsobily nápadně.

Porod pod dohledem Gestapa

Gestapo se jim dostalo na stopu v létě 1939. Přispělo k tomu udání manželky hostinského z chaty na Kotaři, které dlužili za nocleh. Marii poprvé zatkl Gestapo koncem srpna. Když to František zjistil, narychlo uprchl do Polska. O tom, že spolu čekají dítě, tehdy ani jeden z nich nevěděl.

U výslechů se Marie ptali hlavně na Příborského. Trvala na tom, že ho zná jen letmo a dávno už ho neviděla. Neprozradila ani nikoho dalšího ze svých spolupracovníků. Za pár týdnů ji propustili na svobodu. Mezitím vypukla druhá světová válka a „polská cesta“ se uprchlíkům uzavřela.

Vyšetřování ale pokračovalo dál. Gestapákům se podařilo získat nové informace a zapojení Marie Pětrošové do ilegálního převádění potvrdili další svědci, hlavně majitelé horských chat a příslušníci nyní již bývalé polské pohraniční stráže. Začátkem roku 1940 byla proto znovu zatčena. Vinili ji z „pašování“ osob a z protiněmecké špionáže. Byla již v pátém měsíci těhotenství a odmítla vypovídat. Velmi si tím popudila vyšetřujícího kriminálního tajemníka Gustava Langhansa. K doznání ji však nepřinutil ani použitím fyzického násilí. Požádal proto o uvalení tzv. ochranné vazby. Překážkou pro deportaci do koncentračního tábora ale bylo Mariino těhotenství. Nakonec ji pustili k porodu domů, zůstala však pod dohledem. Jedenáct dní poté, 8. května 1940, porodila dceru, které dala jméno Milena.

Po uplynutí sedmi týdnů si pro Marii osobně přišel vyšetřovatel Langhans a převezl ji do věznice v Moravské Ostravě. V listopadu 1940 na ni byla uvalena ochranná vazba a začátkem prosince ji deportovali do centrálního ženského koncentračního tábora nacistické říše v Ravensbrücku.

Marie na tom byla po zdravotní stránce špatně, po porodu se nestačila dostatečně zotavit a byla velmi zesláblá. V táboře musela pracovat v krejčovské dílně, kde se šily vojenské uniformy. Začátkem roku 1942 onemocněla zánětem mozkových blan a v dubnu téhož roku nemoci podlehla.

Do zahraniční armády

František Příborský se po svém útěku z protektorátu na konci srpna 1939 připojil v Krakově k československému legionu, jehož členem byl už od jara. Po vypuknutí války se s jeho částí dostal do Rumunska a přes Turecko a Bejrút pokračoval do Francie. Koncem října 1939 přijel do jihofrancouzského Agde, kde se formovaly československé zahraniční jednotky. S nimi se zúčastnil ústupových bojů a posléze byl evakuován do Velké Británie. Nejprve sloužil u pěších jednotek a později u tankistů.

V říjnu 1942 se v Birminghamu oženil s Angličankou Elisabeth Janet Roberts.

Následujícího roku se manželům narodil první syn. Na přelomu srpna a září 1944 odjel František se svou jednotkou do Normandie a poté bojoval na frontě u severofrancouzského přístavu Dunkerque.

Při jednom z útoků na přístavní pevnost byl těžce zraněn a převezen zpět do Velké Británie. Po vyléčení působil jako instruktor Československého výcvikového střediska a poté sloužil u Náhradního tělesa. Počátkem července 1946 se vrátil do rodné země a v polovině září byl demobilizován. Krátce nato odjel zpátky za svou rodinou do Velké Británie.

Pohádky Milunce

Dcera Marie Pětrošové a Františka Příborského přežila válku v péči matčiných rodičů. Své vlastní rodiče zná Milena, provdaná Ručková, jen z fotek a vyprávění: *Já jsem maminku vůbec neznala, nevím, jaké měla oči a vlasy, ale prý hrozně pěkně zpívala, stepovala, byla veselá a hezká. [...] Tenkrát, když byla maminka zavřená ještě v Ostravě, tak ji pustili domů k porodu. Byla hubená a úplně modrá, vzrušená a stále plakala. Hrozně ji tam bili. Když jsem se narodila, měla jsem kilo devadesát. Babička vždycky říkala: „Já jsem si myslela, že z tebe nic nebude.“ⁱ* Když přišla z koncentračního tábora zpráva o smrti její matky, nebyly jí ani dva roky.

Svého otce viděla poprvé a naposledy jako šestiletá, v létě 1946. *Na to nikdy nezapomenu. Bydlela jsem tenkrát ve Frýdku na ulici Jiřího z Poděbrad. Teče tam malý potůček a tam jsem pásala tři husy. Naproti bydlela nějaká paní Barová. Zrovna jsme se bavily u toho potoka, když k nám přišel takový vysoký pán v uniformě. Ptal se, kde bydlí pan Pětroš, jako dědeček. No a ona řekla: „Milunko, zaveď toho pána k vám.“ Když mě tak oslovila, tak on roztáhl ruce a zvolal: „Milunko, pojď ke mně, já jsem tvůj tatínek!“ⁱⁱ*

František Příborský si chtěl dceru odvézt. Mluvil o nové mamince a nové rodině. Milena potlačuje slzy: *Nechtěla jsem ho potom pustit.* Její prarodiče mu ale vyčítali smrt své dcery a odmítli mu dítě svěřit. *Babička ho jedněmi dveřmi vyhazovala ven a děda ho druhými tahal zpátky,*ⁱⁱⁱ vzpomíná Milena na vyhrocenou atmosféru u nich doma. Dodnes přesně neví, co všechno si tehdy otec s prarodiči řekl. Druhý den však odjel a už se nikdy neozval. Až do loňského roku si myslela, že v roce 1946 zahynul při dopravní nehodě. Tak jí to kdysi řekli její prarodiče.

Po matce zbylo Mileně jen několik fotografií a dopisů z vězení. Kdysi měla ještě látkovou panenku a ručně zhotovený sešitek nadepsaný *Pohádky Milunce*, které přišly po matčině smrti zabalené do její noční košile v balíčku z Ravensbrücku. Milena si s panenkou, již ušila v koncentráku její maminka, hrála celé dětství.

V roce 1980 navštívil Milenu novinář Emil Vávrovský, který se zajímal o osudy beskydských převaděčů. Když se dozvěděl, že *Pohádky Milunce* napsala spoluvězeňkyně Mileniny matky Jožka Jabůrková, bylo mu jasné, že objevil dosud neznámý a zřejmě i poslední rukopis této komunistické novinářky. Československá televize Ostrava pak natočila o nově objeveném rukopisu komponovaný televizní pořad oslavující lásku Jožky Jabůrkové k dětem a květinám. V jeho závěru přijala pionýrská skupina ze základní školy ve Staré Bělé jméno Jožky Jabůrkové a odvysílán byl u příležitosti 35. výročí osvobození Československa Rudou armádou. Milena poté prostřednictvím Vávrovského věnovala svoji látkovou panenku Muzeu Klementa Gottwalda a sešit pohádek Ústavu marxismu-leninismu ÚV KSČ.

Po roce 1989 se *Pohádky Milunce* dostaly v důsledku různých archivních delimitací spolu s jinými písemnostmi po Jožce Jabůrkové do depozitáře Vojenského historického archivu. Milena doufá, že se časem ve sbírce Muzea dělnického hnutí, kterou teprve nedávno převzal Archiv Národního muzea, podaří najít i její látkovou panenku.

O svém životě bez rodičů vypráví: *Babička zemřela, když mi bylo třináct let. Děda se o mě starat nemohl. Chvíli jsem byla v dětském domově a pak u strýce Rudolfa, který měl střelnici a kolotoče, a tak různě u příbuzných. Vyučila jsem se tkadlenou, ale tu práci jsem nikdy nedělala. Nejdřív jsem pracovala u strýce, svého kmotra. Od osmnácti jsem byla zaměstnaná ve Třineckých železárnách jako jeřábnice. Po sedmnácti letech, po rozvodu, jsem se odstěhovala z Třince. Od jara do podzimu jsem pásala na beskydských stráních ovce a žila v maringotce. Přitom jsem potkala svého současného manžela.^{iv}*

Od devadesátých let je Milena v důchodu. S manželem žijí v horské chalupě ve Starých Hamrech, v chráněné krajinné oblasti nad vodní nádrží Šance. Když má cestu do Frýdku, zapálí Milena svíčku na tamním pomníku obětem druhé světové války, kde je uvedeno i jméno její matky. Hrob její maminka nemá.

Slova nebyla nutná

Anne Priborsky se narodila ve Velké Británii v roce 1953 jako čtvrté z pěti dětí manželů Elisabeth a Františka Příborských (rodina používá příjmení bez diakritiky). Z vyprávění rodičů zná okolnosti jejich seznámení: *Když byl otec v roce 1940 ve Wellesbourne ve Warwickshiru, setkal se s Elisabeth na sobotní taneční zábavě. Matka pracovala v ženské pozemní armádě.^v Pamatuju si, jak vyprávěla, že když ho potkala, uměl anglicky jen: „It is ze vor“ (It is the war – Je válka). Nemyslím si, že jeho znalost angličtiny byla o moc lepší, když se vzali, ale ona říkávala, že slova tehdy nebyla nutná!*

Na otce Anne vzpomíná: *Byl vždycky trochu outsider, mezi ostatními členy rodiny vybočoval. Proč si dává do kaše máslo, proč si tak tlustě maže chleba? Zdálo se nám to divné. Vždy říkal, že naše matka neumí knedlíky, jaké se dělaly „u nich doma“, lehké a nadýchané, ne ty její dělové koule. Až později jsem zjistila, že měl úplnou pravdu! Ale nešlo jen o jídlo. Měl tak silný přízvuk, že mu nikdo z mých přátel nerozuměl. Neudržoval žádné kontakty se svými krajany, nikdy jsem ho neviděla, že by komunikoval s někým ze stejného prostředí nebo kultury. Nemyslím si, že bychom tehdy opravdu chápali, jak je to pro něj těžké.*

Vždycky jsem uvažovala o tom, že se vydám do Československa, abych našla další členy rodiny Příborských, vypráví. Jak roky plynuly a měla jsem vlastní děti, přemýšlela jsem čím dál víc o svých genech, o svých zkušenostech a o tom, co formuje naše životy. V roce 1983 se s manželem rozhodli, že s dětmi podniknou dvoutýdenní cestu do Československa. Jak se nám to podařilo zorganizovat, už si přesně nepamatuji. Bylo to samozřejmě prostřednictvím cestovní kanceláře a vše se domlouvalo telefonicky [...] Vzpomínám si, že jsme museli předem naplánovat trasu, rezervovat ubytování a zaručit se, že utratíme každý den určitou částku peněz [...] Všechny informace se musely předložit českým orgánům. Pak teprve jsme dostali povolení cestovat. Když se o plánu dozvěděl její otec, nadšený nebyl. Frank říkal, že je to pro nás nebezpečné, že bychom to měli vzdát. Po několika dnech se trochu uklidnil a smířil se s našimi plány.^{vi}

Po několikadenním pobytu v Praze se vydali do Litvle, o níž se otec zmiňoval. Po jistých komplikacích s místní Veřejnou bezpečností se jim nakonec podařilo najít otcova nevlastního bratra. Díky němu se sešli i s jeho dalšími sourozenci. Podívali se i do Bouzova, otcova rodiště. Přes vřelá přijetí se ale Anne o otci od jeho příbuzných mnoho nedozvěděla. Z Československa mu od nich přivezla dopisy. *Snažil se dopisy číst, ale nezatelefonoval jim. Asi to pro něj bylo těžké, svým rodným jazykem už s nikým nemluvil, zapomněl ho, uvažuje Anne. Za osm měsíců, v dubnu 1984, Frank Priborsky zemřel.^{vii}*

V roce 1989 se do Československa poprvé podívala i její matka, Elisabeth Priborsky. S českými příbuznými se od té doby setkávali pravidelně, až do roku 2011, kdy zemřela. V roce 2019 napsala Anne pro svoji rodinu malou knížku. Nazvala ji *My Czech Book* a popsala v ní své pátrání po otcově minulosti. Do obrazové přílohy zařadila i fotografii děvčátka v kroji u zrcadla, kterou našla v jeho pozůstalosti. Nazvala ji *Unknown Czech Girl*, protože identitu dívky se jí nepodařilo zjistit.

Fantastický objev

V roce 2019 jsem publikovala v časopise *Historie a vojenství* článek, který se zabýval ilegální činností a vězněním mladé odbojáčky proti nacismu Marie Pětrošové.^{viii} Dokumenty k jejímu příběhu jsem dávala dohromady několik let.

Snažila jsem se zjistit, jestli ještě žije její dcera Milena, ale našla jsem jen adresu z osmdesátých let, která už neplatila. Až začátkem roku 2020 jsem narazila na internetu na telefonní číslo a Mileně zavolala. O článku už věděla a chtěla si se mnou osobně popovídat. Moji plánovanou cestu do Starých Hamrů v Beskydech ale oddálil první covidový lockdown. Nakonec jsme se sešly v květnu. Mezitím se však daly do pohybu další události.

V dubnu 2020 mi přišel e-mail od Anne Priborsky. Na můj článek z *Historie a vojenství* ji upozornili její příbuzní z České republiky. *Byl to fantastický objev, protože jsme o tomto příběhu nic nevěděli, můj otec nám to neřekl*, napsala. Zajímala se hlavně o Milenu. Chtěla vědět, zda její sestra žije, a pokud ano, zda můžu zprostředkovat jejich kontakt. Také proto, že nikdo z jejich rodiny nemluví česky.

Bušilo mi srdce a měla jsem smíšené pocity, když jsem vytáhla Milenino číslo. Neměla jsem tušení, jak bude reagovat, až se ve svých osmdesáti letech dozví, že má dva bratry a tři sestry. V telefonu bylo slyšet dojetí a pláč. *Přijďte, musíme si o tom promluvit*, zopakovala po chvíli několikrát. Věděla, že se chce se sourozenci spojit, ale informací bylo najednou tolik, že je potřebovala vstřebat. Poslala jsem jí zatím Anninu „českou knížku“ a s Anne se domluvila, že Mileně napíší vzkaz. Přišel obratem od každého z pěti sourozenců.

Od května 2020 už Milena, Anne, Janet a Jane pravidelně komunikují s pomocí svých chytrých telefonů a Google překladače. Při jednom z našich telefonátů se Milena se smíchem svěřila, že si své sestry ještě trochu plete. Posílají si přání a drobné dárky. V roce 2021 plánují první osobní setkání.

Mgr. Pavla Plachá, Ph.D. (1976). Absolvovala Filozofickou fakultu UK v Praze, obor historie-germanistika. Doktorát z českých a československých dějin složila na Historickém ústavu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Pracovala v Kanceláři pro odškodnění obětí nacismu při Česko-německém fondu budoucnosti. Od roku 2017 působí v Ústavu pro studium totalitních režimů, v současné době jako vedoucí oddělení výzkumu odboje a odporu 1938–1945. Specializuje se na perzekuci žen v nacistických koncentračních táborech.

¹ VÚA–VHA, Sbírka osob, Jožka Jabůrková, Vzdálený pozdrav – záznam pořadu Emila Vávrovského, 1980, s. 2.

¹ Tamtéž.

¹ Rozhovor autorky s Milenou Ručkovou, květen 2020.

¹ Tamtéž.

¹ Women's Land Army (WLA) – civilní ženská organizace, jejíž příslušnice v době války nahrazovaly mužské pracovní síly převážně v zemědělství.

¹ PRIBORSKY, Anne: My Czech Book. Printed in England by reprintbrighton.com, 2019.

¹ Tamtéž.

¹ PLACHÁ, Pavla: Beskydská převaděčka Marie Pětrošová. *Historie a vojenství*, 2019, roč. 68, č. 1, s. 83–95.

Marie Pětrošová mezi převaděči u horské chaty Kotař v Beskydech, 1939

Milenini sourozenci Jane, Anne, Janet, Richard a Frankie Priborsky na nedávné fotografii

Ministerstvo výrazně podpoří živou kulturu!

Vážení občané obce Staré Hamry, léto máme v plném proudu a s postupným rozvolňováním vládních opatření se povedlo oživit a přiblížit Vám i živou kulturu. Můžete navštívit památky, festivaly, koncerty, filmová a divadelní představení či jiné kulturní akce, které neodmyslitelně patří ke společenskému životu. I přes stávající opatření se Vám snažíme co nejvíce zpřístupnit kulturu – bezpečně, ale s co největší mírou prožitku. Podporujeme jak online podoby různých akcí, streamy či live přenosy, tak také „živé“ akce, po kterých je opravdová žízeň a chuť.

Během srpna a září budeme vyhlašovat dotační tituly právě na podporu kultury v obcích, městech a krajích. Spolky si budou moci zažádat o finanční podporu na akce, festivaly i pravidelnou činnost. Určitě sledujte webové stránky ministerstva kultury, kde se dozvíte více o podmínkách titulů i termínech.

Dovolte mi Vám popřát krásný a kulturou nabitý průběh léta. Všichni zpěváci, tanečníci, herci, ale také průvodci a další umělci se těší na Vaši návštěvu, neboť jste to právě Vy, kvůli kterým má jejich práce smysl.

S úctou

Jiří Vzientek, náměstek ministra kultury

jiri.vzientek@mkcr.cz

Obloha o prázdninách

Obec Staré Hamry je jedním ze zakládajících členů Beskydské oblasti tmavé oblohy (BOTO), která byla založena v r. 2013. Beskydské oblasti tmavé oblohy (BOTO), se nachází na Česko -Slovenské hranici se středem kolem obcí Staré Hamry a Bílá. Její rozloha je 308 km². Rozkládá se na území obcí Staré Hamry, Bílá, Čeladná, Morávka, Krásná, Horní Bečva, Ostravice, Makov, Korňa, Turzovka, Vysoká nad Kysucou a Klokočov. Ve velké většině se jedná o území spadající do CHKO Beskydy a CHKO Kysuce. Nejvyšším bodem oblasti je Lysá hora (1323 m.n.m.).

Obloha o prázdninách

Během července se z naší oblohy na delší dobu vytratí Mars. Další opozice, tedy období vynikající viditelnosti Rudé planety, se dočkáme až ke konci roku 2022. Na večerní obloze tak zůstává Venuše nad západním obzorem. Planety Jupiter a Saturn můžeme o prázdninách pozorovat po celou noc, v srpnu se obě dostanou do opozice se Sluncem a také do nejmenší vzdálenosti od Země. Merkur v červenci sice dosahuje své maximální západní elongace, ale ztrácí se na světlé ranní obloze.

Na začátku července se Země každoročně dostává do největší vzdálenosti od Slunce. Letos k tomu dojde v nejzazším datu, tedy 6. července. V 0 hodin SELČ nás bude od Slunce dělit 152 100 532 km. Je to největší vzdálenost od Slunce, ve které se ocitáme na následujících 11 let. Dále od Slunce se Země dostane až 5. července 2032, kdy budou geometrické středy naší planety a Slunce vzdáleny 152 103 783 km. Pro pořádek je třeba dodat, že v nedávné minulosti se Země od Slunce dostala ještě dále – například 4. července 2019 to bylo 152 104 284 km.

Noc z 12. na 13. srpna prozáří oblohu „padající hvězdy“ ze souhvězdí Persea. Maximum, které slibuje 110 meteorů roje Perseid za hodinu, připadá podle předpovědí na 22 h SELČ. Radiant, tedy místo, z něž meteory zdánlivě vylétají, se nachází na hranici souhvězdí Persea, Kasiopeji a Kefeia a v době maxima se nachází ve výšce 25° nad severovýchodním obzorem. Současně na protější straně oblohy bude zapadat srpek Měsíce. Scéna pro pozorování nejslavnějšího roje meteorů (lidově létavic či padajících hvězd) bude díky tomu prostá přirozených zdrojů světla, které by pozorování rušily. Na pozorování meteorů není třeba dalekohled ani jiné přístroje, naopak nejlepší je se dívat očima. Stačí vyhledat místo, kde neruší ani umělé zdroje světelného znečištění a kde je dobrý výhled na co největší část oblohy. Meteory se objevují prakticky na celé obloze, nemusíme tedy sledovat jen oblast v bezprostředním okolí radiantu.

Mateřským tělesem meteoroidů, drobných prachových zrníček, která při střetu se zemskou atmosférou vytvářejí světelný jev zvaný meteor, je v případě Perseid kometa 109P/Swift–Tuttle s oběžnou periodou okolo 133 roků. Naposledy se k nám přiblížila v roce 1992, její další návrat očekáváme v roce 2126. Prach je rozptýlen podél celé dráhy komety, a protože naše Země dráhu komety kříží, potkáváme se s jejími meteoroidy každoročně.

Meteorický roj Perseid je aktivní přibližně od 17. července do 24. srpna se zvýšenou aktivitou trvající okolo 5 dní kolem 12. nebo 13. srpna. Naši předkové nazvali srpnové létavice „slzami svatého Vavřince“ podle světce, který zemřel mučednickou smrtí 10. srpna roku 258. Právě na svátek Vavřince začíná pětidenní období velmi vysoké aktivity roje.

Pavel Suchan, Česká astronomická společnost

Inzerce

Ski Park Gruň přijme pracovníka údržby areálu na hlavní pracovní poměr.

Možnost ubytování. Bližší informace: 734 233 800.

Ski Park Gruň přijme kuchaře nebo pomocného kuchaře na hlavní pracovní poměr. Možnost ubytování. Bližší informace: 734 233 800.

Provádíme a zajišťujeme tyto služby

- lesnické práce
- produkci sazenic
- těžební a pěstební práce
- dopravu dřeva
- výkup dříví
- poradenství odborného lesního hospodáře
- prodej palivového dříví

Lesostavby Frýdek-Místek a.s.

Slezská 2766

738 01 Frýdek-Místek

www.lesostavby.cz

Zástupce pro oblast

JAROMÍR LIŠKA

vedoucí střediska DLV

Mob. +420 606 783 028, e-mail: liska@lesostavby.cz

Flora Olomouc

Souznění s přírodou
19. – 22. srpna 2021

Zahradnické trhy
Dny moravských vín
Příroda v malbě, malba v přírodě
Letní For Model (sobota – neděle)

čtvrtek – sobota 9 – 18
neděle 9 – 17

Výstaviště Flora
Olomouc

LETNÍ FOR MODEL

INTERAKTIVNÍ VÝSTAVA MODELŮ A SBĚRATELSTVÍ
provoz zahradní modelové železnice s parní lokomotivou

sobota 21. 8. | 9 - 18 h
neděle 22. 8. | 9 - 17 h

Výstaviště Flora Olomouc, Smetanovy sady
okolí jezírka a letní scény

vstupné: akce je součástí **letní výstavy Flora Olomouc**

Výstaviště Flora
Olomouc

Adelaide Miniature Steam Railway Society

OLOMOUC
partner akce

SALVIA

DOMÁCÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

...s námi nejste sami...

Zdravotní sestry v terénu poskytují
zdravotní a hospicovou péči
v domácnostech klientů

24 hodin denně

7 dní v týdnu.

Příspěvkem podpoříte koupi automobilů
pro mobilní hospicovou péči.

Zašlete libovolnou částku na transparentní účet

123-3108950247/0100. Děkujeme.

CHARITA
Frýdek-Místek

FRÝDEK
MÍSTEK

QR Platba

www.charitafrfm.cz

www.frydekmistek.cz

Přehled bohoslužeb v srpnu 2021

01.08.2021 18. neděle v mezidobí

Ostravice: 08:00

Bílá: 10:30

Staré Hamry: 11:30

Staré Hamry-Gruň: 16:30

06.08.2021 Svátek Proměnění Páně

Ostravice: 17:00

08.08.2021 19. neděle v mezidobí

Ostravice: 08:00

Bílá: 10:30

Staré Hamry: 11:30

Staré Hamry-Gruň: 16:30

15.08.2021 Slavnost Nanebevzetí Panny Marie

Ostravice: 08:00

Bílá: 10:30

Staré Hamry: 11:30

Staré Hamry-Gruň: 16:30

22.08.2021 21. neděle v mezidobí

Ostravice: 08:00

Bílá: 10:30

Staré Hamry: 11:30

Staré Hamry-Gruň: 16:30

29.08.2021 22. neděle v mezidobí

Ostravice: 08:00

Bílá: 10:30

Staré Hamry: 11:30

Staré Hamry-Gruň: 16:30

Společenská kronika

NAROZENINY

V měsíci srpnu 2021 oslaví své životní jubileum :

Pan ROSTISLAV KUBAČÁK	60 let
Paní LIBUŠE KUBAČÁKOVÁ	65 let
Paní ANNA VELIČKOVÁ	70 let

Naším jubilantům k jejich výročí srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví !

ÚMRTÍ

Dne 20.07.2021 zemřela ve věku 70 let paní Miroslava Olšovská.

PŘED KÝM CHRÁNÍME BESKYDY?

Když v Beskydech ještě pásli Valaši, změnili hory k nepoznání. Z karpatského hvozdu vykřesali kus malebné krajiny. V co bychom Beskydy proměnili dnes, při našich počtech a nárocích? Proto je chráníme — *pro nás, a tedy i před námi*. Je nás moc a Beskydy máme jen jedny.

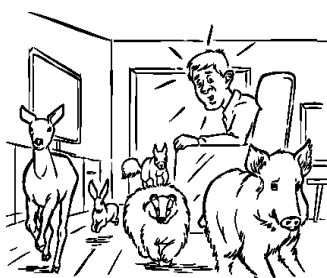
OK, ZAPARKOVAT NEMUSÍ BÝT SNADNÉ. TAK PŘÍŠTĚ PROSÍM PŘIJEĎ DŘÍV, ZVOL SI MÉNĚ PROVÁŘENÝ CÍL, VYZKOUŠEJ AUTOBUS. PLNĚ PARKOVIŠTĚ NENÍ OMLUVENKA ODSTAVENÍ AUTA KDEKOLIV.

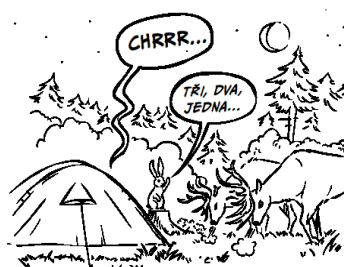
BESKYDY JSOU VELKÉ A MŮŽEŠ PO NICH CHODIT, KUDY CHCEŠ. DOPŘEJ JIM PROTO KLID ASPOŇ V REZERVACÍCH. TAM CHOĎ JENOM PO ZNAČENÝCH STEZKÁCH.

LESNÍ PLODY V REZERVACÍCH SLOUŽÍ K MLŠÁNÍ I K OBŽIVĚ. ROZHODNĚ SE NEOSTÝCHEJ PONECHAT JE **POTŘEBNÝM**.

LYŽAŘI A BIKERŮ, PŘEKONEJTE SAMI SEBE A UDRŽTE SVÁ EGA NA UZDĚ. PRŮLET LESEM RUŠÍ A NĚKDY I **ZABÍJÍ**. ZVĚŘ V ZIMĚ NEMÁ VAŠI KONDIČKU.

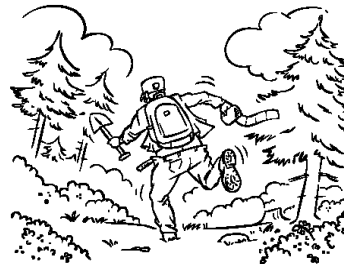
PROČ V CHKO NEJDE VOLNĚ STANOVAT A ROZDĚLÁVAT OHEŇ? PROTOŽE VŠICHNI ZÁJEMCI O PŘIROZENÝ ŽIVOT SE DO LEŠA NEVEJDOU.

KRIZE MUŽSKÉ ROLE? TAKHLE SE Z NÍ NEVYLÍZEŠ. OFFROAD V PŘÍRODĚ JE TRESTNÝ A NEVKUSNÝ. ZKUS PO SOBĚ ZANECHÁVAT ROZUMNĚJŠÍ STOPU.

KDYŽ ZVLÁDNEŠ ZA DEN PĚTADVACET VRCHOLŮ, DONĚŠT SVÝCH NĚKOLIK OBALŮ K POPELNICI BY TI UŽ HRBET NEZLOMIL, **CO MYSLÍŠ?**

BUDIŽ, VŠECHNO DOMŮ ODNĚST NEMŮŽEŠ. ZKUS TO TEDY ZVLÁDNOUT ASPOŇ JAKO KOČKA. NIKDO FAKT NENÍ ZVĚDAVÝ NA TVŮJ VNITŘNÍ SVĚT.

NIKDO NENÍ ZE PSA V LESE NA VĚTVI TAK JAKO LESNÍ DROBOTINA. PEJSCÍ, DOHLÉDNĚTE NA CHOVÁNÍ SVÝCH ROZVERNÝCH PÁNÍČKŮ!

Kéž není třeba osvětových cedulí! Děkujeme všem, kdo se podle nich chováte, ať už je čtete, nebo nepotřebujete. Vítejte v chráněné krajinné oblasti Beskydy, krajíně pro slušné lidi.

Pro AOPK ČR, regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy vytvořili: koncept a produkce ČSOP Salamandr, náměty kreseb, texty a sazba Karel Melecký, kresby Petr Vyoral, tisk AVprint.

PŘÍRODA JE NAŠE DĚDICTVÍ I BUDOUCNOST

„Na hory bez auta“

SHUTTLE

Červencový podvečer na Smrku...

Foto: Petr Lukeš ml.

www.stare-hamry.cz

facebook.com/oficialstarehamry

e-mail : obec@stare-hamry.cz

Vydává Obec Staré Hamry, vychází měsíčně

Redakční rada : Ing. Rudolf Franta, Eva Balášová

Číslo 7 vyšlo dne : 27. 07. 2021 ve Starých Hamrech

Cena 1 výtisku á 6.- Kč, na všechny stálé adresy rozšiřuje bezplatně

OÚ Staré Hamry.

Registrační značka MK ČR E 12340
